

Energiebesparing in 300.000 woningen per jaar

Het verbeteren van het binnenklimaat in combinatie met energieprestatie van bestaande woningen moet grootschalig worden aangepakt, bij renovatie en nieuwbouw van woningen moet een aanzienlijk hogere zuinigheid worden gerealiseerd én de regelgeving van het Rijk moet ervoor zorgen dat er een structurele vraagmarkt naar energiebesparing komt. Het Platform energietransitie Gebouwde Omgeving onder leiding van Jan Terlouw vraagt aan iedereen om de zeilen bij te zetten.

De gebouwde omgeving is een van de sectoren waar het snelste en het meeste succes is te behalen op het vlak van energiebesparing. In alle gebouwen samen vindt één derde van het Nederlandse energieverbruik plaats. Technisch is het mogelijk om naar schatting 80 procent te besparen in 2050. Toch komt energiebesparing door allerlei belemmeringen niet of in ieder geval onvoldoende tot stand. Bij het wegnemen van die beperkingen kan en moet de markt een rol spelen. Dat vindt Jan Terlouw, voorzitter van het Platform energietransitie Gebouwde Omgeving (PeGO), voormalig minister van Economische Zaken, commissaris van de Koningin in Gelderland en natuurkundige.

Versnellingsagenda Terlouw heeft, op verzoek van de ministers van EZ en VROM een platform bijeen gebracht met de meest vooraanstaande spelers in het veld én een aantal vertegenwoordigers van belangengroepen. In het platform zit onder andere de voorzitter van Bouwend Nederland, voormalig minister en fractievoorzitter van het CDA, Elco Brinkman. Daarvoor zijn twee 'paden' uitgezet én een aantal eisen aan de overheid geformuleerd voor de woningbouw. De eerste prioriteit is een versnelling in het nemen van standaard energiebesparende maatregelen met 30% besparing per woning per 'verbouwing'. Bij een tempo van gemiddeld 300 duizend woningen per jaar kunnen in 20 jaar dan bijna alle woningen in Nederland met een matige of slechte energieprestatie aan de beurt komen.

De tweede prioriteit van het platform van Terlouw is het bevorderen van enkele tientallen innovatie- en transitiegroepen op lokaal niveau. Daarbij staat het continu leren én de realisatie van veel zuiniger bouwconcepten centraal. Dit moet gebeuren in vele pilotprojecten in

heel Nederland. In vijf jaar tijd zouden zo'n 5 à 6 duizend woningen, enkele bedrijfsgebouwen en een wijk moeten worden ontwikkeld die 45, 60 en 80% zuiniger moet worden (her)ontworpen en gebouwd of verbouwd. Het blijft daarbij gaan om duurzamer verwarmen, koelen, verlichten en ventileren. Het is de bedoeling uit deze projecten de beste nieuwe technieken te kiezen voor toepassing in grote aantallen.

Financiering De voorwaarde voor het realiseren van het eerste plan en het opschalen van het tweede plan is het opheffen van belemmeringen die deze ontwikkelingen in de wielen kunnen rijden. Vooral woningcorporaties zien weinig belang voor het uitvoeren van energiebesparingsmaatregelen als zij daarvoor niet een voordeel (lagere energierekening) ontvangen. Door toepassing van fondsen waarmee gunstiger financiering mogelijk wordt zal een deel van deze problemen worden opgelost. Verlaging van rente voor investeringen die passen in het klimaatbeleid van de regering zou dit kunnen bevorderen.

Bij particuliere eigenaren speelt het probleem dat zij de overlast van het laten opknappen van hun woning liever niet hebben of het financiële voordeel te gering is. Om hierin verandering te brengen denkt het platform onder andere aan een kwijtschelding van een deel van de overdrachtsbelasting bij de aankoop van een woning én de toepassing van een 'rekenhuur' bij huurwoningen. Het idee bij de overdrachtsbelastingteruggave is dat de particuliere koper van een woning een korting op deze belasting kan krijgen als hij investeert in energiebesparende maatregelen. Deze maatregelen zijn beter te controleren omdat de Europese wetgeving voorschrijft dat elke woning een energieprestatiecertificaat moet hebben. ■

Omschakelen

'Ineens is het in brede kring doorgedrongen: de temperatuur op de aarde stijgt. Het klimaatpanel van de Verenigde Naties zei enkele weken geleden dat dit hoogstwaarschijnlijk wordt veroorzaakt door de broeikasgassen die vrijkomen door menselijk handelen. Verbazingwekkend is dat niet. De energiebron voor de aarde is de zon. De aarde heeft in honderden miljoenen jaren fossielen gevormd (olie, gas, kolen, teerzanden). Deze delfstoffen worden nu in enkele honderden jaren verbrand, waarbij kooldioxide vrijkomt, een gas waardoor zonnestraling wordt 'gevangen'. Daar zit een factor miljoen tussen. Als de mensheid zo rigoureuus ingrijpt in natuurlijke processen, moet je niet verbaasd zijn als dit gevolgen heeft. De mensheid moet dus snel omschakelen naar een vorm van energieverbruik waardoor de uitstoot van CO₂ drastisch wordt verminderd.

In Nederland is daarvoor de task force energietransitie opgericht. In zes platforms worden voorstellen ontwikkeld waardoor energie kan worden bespaard (om te beginnen in de gebouwde omgeving) of energie wordt gebruikt die van een duurzame aard is. Met alle hens aan dek (overheid, bedrijfsleven, consumenten) zou het moeten kunnen lukken om in 2050 de CO₂-uitstoot met 50 procent te hebben verminderd. We moeten wel beseffen, dat deze doelstelling mondiaal alleen kans van slagen heeft als er veel intensiever gebruik wordt gemaakt van de energie die de zon dagelijks in overmaat naar de aarde stuurt.

Het wegnemen van belemmeringen zie ik als een van de belangrijkste taken van ons platform. We zullen op tal van fronten het draagvlak vergroten voor een substantiële verlaging van het energiegebruik in gebouwen. We zullen ook organisaties ondersteunen, zoals gemeenten en provincies, die concrete plannen hebben voor een vergaande verlaging van het energiegebruik in de gebouwde omgeving.'

Jan C. Terlouw
Voorzitter Platform
Energietransitie Gebouwde Omgeving

